

Juli
Zeh
Prázdné srdcia
Preklad
Paulína
Čuhová

INAQUE

JULI ZEH Prázdné srdcia

The translation of this work was supported by a grant from the Goethe-Institut.
Preklad tejto knihy podporil Goetheho inštitút.

Ďakujeme vám, že ste si kúpili túto knižku,
lebo príbehy ožívajú vtedy, keď ich čítame.

Kniha, ktorú držíte v rukách, vyšla aj
vďaka nášmu spojeniu s 582, s. r. o.

582_{sr}

Leere Herzen by Juli Zeh

**COPYRIGHT © 2017 by Luchterhand Literaturverlag
a division of Verlagsgruppe Random House GmbH, München, Germany**

TRANSLATION © 2018 Paulína Šedíková Čuhová

REDAKCIA A KOREKTÚRY Martina Kubealaková

OBÁLKA © Barbora Šajgalíková

FOTO NA OBÁLKE © cm_design, photocase.de

SLOVAK EDITION © 2018 Inaque

ISBN 978-80-8207-000-5

ISBN E-BOOK 978-80-8207-001-2

Juli
Zeh **PRÁZDNE**
SRDCIA

INAQUE

Full Hands Empty Hearts
It's a Suicide World
Baby

Molly Richter: Empty Hearts,
debutový album 2025

Tak takí ste.

1 Knut a Janina prídu o piatej. Počasie je krásne. Slnko svieti už niekoľko dní tak prudko, že po typickej braunschweigskej zime tomu možno iba ťažko uveriť. Svetlo ako svetložltý šifón pokrýva hladké plochy nábytku, rozliagoce poháre na stole, preniká do najzadnejších bezprašných kútov. K Britte trikrát do týždňa chodieval Henry, mladý muž z Laosu, aby jej byt vyleštil ako zrkadlo. Zakaždým sa však, žiaľ, na panoramatických oknách nájde niekoľko šmúh, ktoré Henry prehliadol.

Deťmi sa priebeh dňa zmenil. Kedysi sa za súmraku stretávali na aperitív a teraz sa stretávajú za bieleho dňa na večeru. Je to však normálne, je to tak u všetkých, u celej armády rodičov jedináčikov. Boli časy, keď Britta do polnoci pracovala, dopoludnie prespala a prvýkrát jedla poobede, väčšinou sendvič, ktorý priniesol do ambulancie Babak, ktorý tiež nie je ranné vtáča. Pred siedmimi rokmi však tomu urobilo koniec bábätko Vera. Britta pocíti ľahučký závrat už len občas, takmer akoby sa zľakla, je to ako symptóm existenciálneho jetlagu.

„Tá sprostosť nelepí,“ vykrikuje v kuchyni Richard, je to veta, ktorú neadresuje nikomu konkrétnemu.

V chodbe Britta prijme od Knuta fľašu červeného vína, milé gesto, hoci pivnicu majú plnú edwardsa, čilského cabernetu, ročník 2020, ktorý majú radi a na ktorý si zvykli. Rioju s mašličkou okolo hrdla niekomu príležitostne podarujú.

„Sticky Fingers.“ Richard so smiechom natáhuje ruky do vzduchu a hosťom na privítanie ponúka lakeť. „Postupujem presne podľa receptu. Napriek tomu to vyzerá ako bioodpad.“

Pred ním ležia potrhané riasy a hrudky z lepkavej ryže, ktoré padli za obeť jeho pokusom zvinúť ich. Richard si zamienil, že dnes večer urobí sushi bezpodmienečne sám, a Britta sa mu do takýchto plánov nemieša. Kuchyňa je Richardovo kráľovstvo. Ona bude udržiavať hostí v nálade

a postará sa, aby o siedmej deti dostali niečo jesť, celkom jedno čo.

„Starec, vyzerá to senzačne, plochými lyžičkami to zjeme priamo z tvojej granitovej pracovnej dosky,“ povie Knut.

Ide o leštený betón, Britta však drží jazyk za zubami. Knut je slaboch a pravdepodobne nie je ani extra inteligentný, Britta ho však má rada pre jeho dobrú náladu a preto, lebo jeho dcéra Cora si tak dobre rozumie s Verou. Pred siedmimi rokmi sa Janina a Britta spoznali na kurze plávania pre bábätká, každá s vrieskajúcim uzlíkom v náručí, a odvtedy sa stretávali počas dlhých, vlečúcich sa popoludní, spočiatku, aby sa navzájom poťažovali, neskôr, aby si užili dve hodinky pokoja na okraji pieskoviska, kým sa dievčatá spolu hrali. Ich *playdate* priateľstvo ustálo dokonca skutočnosť, že sa rozhodli pre rôzne školy. Kým Knutova a Janini-na dcéra chodí na detské hudobné kolégium s dôrazom na klavír a so zákazom smartfónov, Vera sa celkom pozvoľne vystavuje pedagogike Silicon Valley. Cora cvičí na xylofóne *Slimák, slimák, vystrč rožky*, Vera práve dokončila svoj prvý program s rybou plávajúcou na monitore, ktorá chňapne po návnade, keď sa do vody ponorí udica.

Obe dievčatá už zmizli v detskej izbe, kým sú dospelí ešte stále zamestnaní postávaním, onou fázou, ktorú je očividne nutné pretrpieť pri každom stretnutí. Človek sa opiera o rám dverí alebo oboma rukami o stoličku, usmieva sa ostatným do tváre, kým sa všetci konečne uvoľnia tak, že sa môžu posadiť. Brittin dom s preskleným priečelím má veľkorysú obývaciu a jedálenskú časť; napriek tomu sa zakaždým všetci tlačia v kuchyni a chcú sedieť pri maličkom raňajkovom stole. Britta sa vzdala snahy niečo proti tomu podniknúť.

Jedným uchom načúva cez chodbu smerom k detskej izbe, kým nezachytí zvyčajné Mega-Melanie-zvuky. Dievčatá sú načisto zamilované do Verinej Mega-Mall, viacposchodovej plastovej opachy, ktorá disponuje WLANom, viacerými displejmi a programovateľným zvukovým modulom. Cora si zakaždým na návštevu prinesie niekoľko svojich glocíkov,

mäkučkých malých mimozemšťanov s troma veľkými očami, ktorí sú momentálne prudko v móde. Tvoria hnaciu silu komplikovaného útoku z Marsu na Mega-Mall, ktorému musia Mega-Melanie, Mega-Martin a ich Mega-priatelia zabrániť. Mega-komando divoko strieľa okolo seba väčšinou už po niekoľkých zápletkách, pričom padnú nielen gločkovia, ale aj všetci zákazníci v Mega-Mall. Potom z detskej izby počuť dramatickú hudbu a dvojhlasný jasot: „Kolaterálne škody!“

Zatiaľ čo Edwards dýcha v dekantačnej kanvici, Britta otvorí chladničku a chvíľu si vychutnáva pohľad na dokonalú prehliadku potravín. Kúsok masla v sklenej maselničke. Vegetariánske klobásky, dva baklažány, tri paradajky, kanvica mlieka. Vezme dve rôzne fľaše piva a podá Richardovi a Knutovi súčasne ich obľúbenú značku. Pre Janinu a seba otvorí fľašu prosecca.

„Aká bola obhliadka?“

„Čistý sen.“

Janina si štrngne, ale nenapije sa, odloží pohár a popraví si blondavý nastajlovaný účes. Kvietkovými šatami a romantickým účesom stelesňuje protiklad Britty, ktorá nosí rovné vlasy zostrihnuté do mikáda a uprednostňuje nohavice, sivé alebo stredne modré, k tomu jednoduché vršky, na ktorých si len znalec všimne ich cenu. Janina mala Coru krátko po dvadsiatke, čo sa v ostatnom čase opäť vrátilo do módy, a niekedy sa Britte zdá, že jej priateľka pochádza nielen z iného storočia, ale aj z cudzej planéty. Janina sa vie dobre zariadiť, šaty a účesy, maličký bytík, rodina, dievčenské sny. Už niekoľko týždňov hľadajú s Knutom dom na vidieku, čo sa zdá Britte pomerne absurdné. Už pred päťnástimi rokmi totiž sama pochopila, že veľkomesto je out a provincia nie je liekom na opotrebované šialenstvo metropoly, že žiadne utrpenie nemožno vyliečiť opačným extrémom. Dvadsiatemu prvému storočiu vyhovujú stredné mestá, stredne veľké, stredne dôležité a do najmenšieho detailu rešpektujúce pragmatizmus. Je tam všetko, nie je toho však priveľa, z mála dostatok a medzitým cenovo dostup-

ná obytná plocha, široké ulice a architektúra, ktorá človeka neobťažuje.

Už pred rokmi, keď jej známych zamestnávala sanácia starých sedliackych chalúp v Brandenbursku a pestovanie bioparadajok, si Britta z prvých príjmov Mostu kúpila dom v Braunschweigu. Betónová kocka s množstvom skla v pokojnej obytnej štvrti, praktická, priestranná, ľahko udržiavateľná, presne ako samotný Braunschweig, priame línie, hladké plochy, dom oslobodený od pochybností. Premyslený do tej miery, že pre každý kus nábytku existuje iba jedno jediné možné miesto. K tomu pivnica, detská a hosťovská izba, dostatok toaliet a komora, záhrada nenáročná na údržbu a vstavaná elektronika, ktorá reguluje teplotu v miestnostiach, kávu urobí v určený čas a signalizuje, ak je chladnička otvorená. V istom zmysle Britta svoj dom miluje. Ak človek nemá chuť predstierať niečo sám pred sebou, je leštený betón presne to, čo dnes ešte možno milovať.

„Celkom úprimne. Myslím, že je to ono.“ Janina znovu zodvihne svoj pohár s proseccom na prípitok a tentoraz sa aj napije. Brittu fascinuje Janino nadšenie. Priateľka miluje odlupujúcu sa farbu na starých drevených dverách, pestrými kvetmi obrastený fúrik a ovčiu kožušinu pred kozubom. Do neba volajúci anachronizmus. Kompletne ignorovanie skutočnosti, že svet sa zmenil.

„Starí ľudia, ktorým to patrí, sa práve vysťahovali. Ten dom sa im ťažko opúšťa. Celý život bol ich domovom. Vonkajšou kožou.“

„Prečo ho chcú potom predať?“

„Nechcú, musia. V pokročilom veku tam vonku už nie sú tak v bezpečí.“

„Starí ľudia? Vonkajšia koža?“ Medzitým pred Richardom ležia tri viac-menej hotové rolky maki, jemne zakrivené ako psie výkaly. „O čo ide, paliatívne nehnuteľnosti?“

Britta sa zasmieje. Miluje ho pre jeho pohotovosť a rada sa smeje na Janininych plánoch kúpiť dom.

„Priznajte, je to spustnutá barabizňa,“ povie. „Pravdepo-

dobne s pecou na drevo a slamenými matracmi, a keď chceš teplú vodu, musíš postaviť kotlík na oheň. Nedá sa tam upratať, pretože z povaly ustavične padá prach. A vo všetkých rohoch sedia tučné pavúky.“

„Približne,“ Knut sa dobromyseľne zasmieja.

„Dooo-breee,“ Richard naťahuje slovo tónom, ktorý má znamenať „každý-sa-musí-sám-rozhodnúť, čo-chce“.

„Ten dom je sen,“ opakuje Janina. „Musíte si ho ísť s nami pozrieť. Cora je úplne očarená. Mohla by mať vonku koníka, predstavte si.“

„Majú v Manufacte kone?“ spýta sa Richard.

„Vážne, je to presne to, čo chceme. Žiadna elektronika, drevené podlahy, hlinené omietky. Obrovská záhrada so starými stromami. Pozývam vás k táboráku.“

„V celotelovom odeve chrániacom pred kliešťami,“ povie Britta. „Koľko to stojí?“

Janina skriví tvár trochu prehnaným mučeníckym výrazom.

„Priveľa,“ povie Knut. „Ale rozhodli sme sa na to nemyslieť.“

„Špičková finančná stratégia,“ zavtipkuje Richard, ktorý začal porciovať ryžu na nigiri a pomaly sa dostáva do nálady. Všetkým prítomným je jasné, že Knut s Janinou si nemôžu dovoliť dom, ani len záhradný domček, a to ani vtedy, keď sa politika záporných úrokov bude naťahovať donekonečna. Knut ako divadelný autor ešte stále čaká, že prerazi, a Janinin start-up nazvaný *Písací stroj*, ktorý ponúka sekretárske služby spisovateľom, maliarom a iným ľuďom na voľnej nohe, trpí skutočnosťou, že zákazníci nemajú viac peňazí ako samotní Knut a Janina. Pre skromný život v trojici by to však mohlo vystačiť za predpokladu, že Knut jedného dňa niečo zarobí, celé sa to však ešte musí vyvinúť, chce to čas. To, že sa Janina napriek tomu rozhliada po dome na vidieku, je rovnako dojímavé ako odvážne. Britta sa rozhodne nevyjadrovať svoju nechúť voči tejto vykonštruovanej idylke a zakrátko dá znamenie, že môže pomôcť

so start-up financovaním v prípade, ak im banka bude robiť ťažkosti. Janina je predsa pri pohľade za denného svetla jej najlepšia kamarátka a Britta aj tak nevie, čo s peniazmi. Ostatný rok sa Mostu s Frexitom, Free Flander a Katalánsko First! darilo tak dobre, že už nastal čas postarať sa zase raz o finančnú hygienu. Kým nalievala prosecco a otvárala ďalšie pivoové fľaše, zaumienila si, že sa o tom nasledujúci deň porozpráva s Babakom.

Kým sa vynorila z myšlienok, Richard z ryže vytvoril šesťnásť malých kvádrov. Rozhovor sa už nekrútil okolo domov, ale okolo niečoho s politikou. Zatiaľ čo sa Knut fascinovane pozerá na obrazovku svojho mobilu, Britta sa postavila a vybrala z chladničky misku s cestovinami z predošlého dňa a aj niekoľko vegetariánskych klobások. Pozná iba málo ľudí, ktorým nie je trápne vytiahnuť si smartfón z vrečka. Robia to buď ľudia zamestnaní na *fulltime*, alebo voliči Hnutia ustarostených občanov. Knut nie je ani jedno, ani druhé, no napriek tomu číta *Snaps* od Reguly Freyerovej and Co. Babak už pred rokmi vyvinul hack, s ktorým možno z mobilu odstrániť predinštalované kanály. Dal ho Britte a Richardovi, Knut ho nechcel.

„HUO rozbieha piaty eficientný balíček.“ Knut sa pozrie na ostatných, akoby mal teraz každý z prítomných jeden po druhom zaujať stanovisko. „Na zemi už nebudú žiadne komisie prieskumov verejnej mienky, parlamentné poradné zbory a kontrolné grémiá.“

Janina si odkašle. Ak má tento zvuk Knuta zastaviť, buď ho nepočul, alebo nepochopil.

„Čo chceš teraz definitívne zlikvidovať federalizmus?“

„Možno,“ odpovie Richard rozvážne. „Od tých bláznov z HUO sa dá čakať čokoľvek.“

Britta odsunie Richarda a rohožky na sushi jemne nabok, na sporák postaví indukčný wok, pridá trochu oleja a cestoviny, a kým sa zohrejú, pokrája vegetariánske klobásky na drobné kúsky.

„Tí prebudujú celú krajinu.“

„Preto nastúpili. Štíhli a fit do budúcnosti.“
„Čo sú to len za grémiá?“ spýta sa Janina.
„Suma, ktorú tým ušetria, je však gigantická.“
Knut sa opäť pozrie na mobil. „Aspoňže peniazmi z daní.“
Britta neverí, žeby Knut niekedy v živote platil dane.
„V zásade ani nikto nevie, na čo je federalizmus potrebný,“ povie Janina.

„Nikto tu nevolil HUO,“ povie Richard.

„O čom sa vôbec rozprávame?“

„O piatom eficientom balíčku,“ nástojí Knut.

Britta začína byť rozčúlená. Aj keď je z pracovných dôvodov nútená sledovať politiku aspoň sčasti, nemyslí si, že by sa o nej museli baviť aj v súkromí. Knut zjavne nepochopil, že politika je ako počasie: počasie sa deje, je celkom jedno, či sa človek prizera alebo nie, a len idioti sa naň sťažujú. Matne si spomína, že kedysi to bolo inak. Vidí sa vo volebnej kabínke za plentou, ako krúžkuje plná presvedčenia. Vie, že otázku *koho voliť* vtedy prediskutovala s ostatnými a že sa jej odpoveď zdala dôležitá. Už si nepamätá, kedy to bolo; definitívne pred utečeneckou krízou, brexitom a Trumpom, dávno pred druhou finančnou krízou a razantným nástupom HUO. V inej dobe.

„Kolaterálne škody!“ počuť radostný krik z detskej izby, podfarbený Mega-hudbou, ktorá hlasno duní chodbou.

„Nedivočte sa tak! Jedlo bude o chvíľu!“ kričí Janina.

Keď Britta pridá do woku klobásku, zasyčí to. Poriadne premieša a zapne digestor.

„Vonia to strašne dobre,“ povie Knut.

„Hneď budem hotová.“ Richard otvorí vákuové balenie surových rýb, aby nimi obložil svoje kvádre. Na stole sú položené hranaté taniere, k tomu malé porcelánové podložky na pár paličiek, ako aj mištičky so sójovou omáčkou, nakladaným zázvorom a pastou wasabi.

„Fakt je sila, že človek ani netuší, čo z toho vyplynie,“ začne Knut znova. „Myslím, že HUO neprichádza do úvahy, to je jasné. Iba ako príklad, kto by si vtedy len pomyslel, že

blázon ako Trump a Putin ukončia vojnu v Sýrii? Však je to postfaktické – ako všetko.“

Britta nenávidí slová ako „postfaktický“. Už roky zaplavujú blogy a médiá, aby prázdny hlavám sprostredkovali dojem politickej analýzy. Akoby niekedy existovala „faktická“ politika. Čo by teda bolo faktické? Absolutizmus? Imperializmus? Národný socializmus, studená vojna, rozpad Juhoslávie alebo 11. september? Britta má veľkú chuť na pravdu. Pravdou však je, že už roky nikto nevie, čo si má myslieť.

Keďže Knut ešte stále angažovane prechádza prstom po obrazovke smartfónu, Britta pustí hudbu, aby dala najavo, že sa rozhovor skončil. Mäkký hlas Molly Richterovej naplní miestnosť. Speváčka je *shooting star* tejto sezóny. Dva-nástročná, vlasy ostrihané nakrátko, telo a oblečenie ako chuligánka a hlas ako Josephine Bakerová.

Full Hands Empty Hearts / It's a Suicide World Baby.

Britta otvorí konzervu lúpaných paradajok a obsah vyleje do woku. Zo syčania je bublanie, opražené kúsky klobásky a cestoviny zmiznú v červenej tekutine. Britta špičkou varešky roztlačá kúsky paradajok, kým zmes nemá kašovitú konzistenciu. Pohár smotany zmení farbu z červenej na hnedastú ružovú a kašu na omáčku. Deti to volajú klobáskový guláš, toto jedlo milujú.

„Vyzerá to dobre.“ Knut stojí vedľa nej, ponorí lyžicu do woku a vyskúša. „Chutné.“

„Sushi bude o päť minút hotové,“ povie Richard.

„Sushi je pre oko, toto tu pre brucho.“ Knut pridrží Britte štvorcový tanier. „Škoda toho pre deti.“

Vymení si pohľad s Richardom, ktorý prevráti očami, ale usmieva sa a rozdeľuje porcie guláša. Janina sa objaví s dvomi ďalšími taniermi, jedným pre seba a druhým pre Brittu, zo zásuvky vyberie lyžicu a posadí sa k stolu.

„Vera, Cora,“ kričí Richard. „Rodičia vám zjedia klobásku.“

„No čo, všetci mŕtvi?“ opýta sa Janina a pohladí dievčatá po vlasoch, keď vbehnú do kuchyne s Mega-Melanie, Mega-Martinom a dvomi glocíkmi v rukách, posadia ich

vedľa svojich tanierov a pustia sa do klobáskového guláša. Richard rozdelí maki a sashimi na drevené podnosy a servíruje, vyzerá to lepšie, ako čakali, všetci tleskajú a ujúkajú a kričia „Arigato!“ a potom jedia jedno cez druhé, klobásku a cestoviny a surovú rybu, Britta vyskočí, pretože zabudla víno, pripájajú si, Edward chutí fantasticky, hoci sa nehodí ani k sushi, ani ku gulášu. Nálada je skvelá, skutočne fajn večer.

Ako dezert sa podávajú jahody, pre každého malá porcia, Vera ich vlastnoručne pozbierala v susedkinej záhrade. Britta vidí, ako sa Janina zriekne cukru a šľahačky, a potichu sa uškrnie. Ako dobre, že aspoň typické ženské problémy sú rozdelené spravodlivo. Britta sa niekedy považuje za zlú matku, pretože potajomky miluje prácu viac než rodinu. Zato môže jesť, čo chce.

O trištvrte na osem si chce Vera tak ako každý večer pozrieť na Netflixe svoj obľúbený seriál. Malý dron menom Pierko, ktorý ušiel svojmu majiteľovi, pomáha jednému dievčaťu riešiť každodenné problémy.

Kým dievčatá pozerajú, Knut a Janina už ďakujú za fajn večer a v miestnosti padajú návrhy na pozvanie z ich strany. Britta a Richard ich uisťujú, že nepotrebujú žiadnu pomoc pri upratovaní, že to bol supermilý večer a že sa príležitostne radi zastavia na večeru, alebo sa môžu radšej stretnúť v parku a grilovať, lebo Knutov a Janinin byt je dosť malý a, ako si Britta v duchu pomyslí, ani nie veľmi čistý.

„Ty, tak to je super!“

„Kolaterálne škody!“ jasá Cora.

To znie na Pierka prisilno. Britta preletí chodbou, ostatní ju nasledujú.

Dievčatá prepli program, čo patrí k tým málo veciam, ktoré Britta nekompromisne zakazuje. Pozeranie televízora je absolútne zakázané. Takmer spustí kanonádu nadávok, stopne ju však to, čo uvidí na obrazovke. Televízne noviny.

„Čo, dočerta, to je?“ šepká, alebo lepšie, počuje sa šepkať, lebo pery sa pohybujú bez jej pričinenia.